

تاثیر زمان کاربرد و غلظت‌های مختلف پوتریسین بر خصوصیات کیفی میوه در هلو

حامد پیام^۱، جعفر حاجی‌لو^۲، غلامرضا دهقان^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد علوم باغبانی، دانشگاه تبریز، تبریز. ۲- دانشیار گروه علوم باغبانی دانشگاه تبریز، تبریز. ۳- دانشیار گروه زیست‌شناسی، دانشگاه تبریز، تبریز.

چکیده

هلو (*Prunus persica*) جز محصولات فرازگرا بوده و به دلیل تنفس بالا و تولید اتیلن کیفیت خود را به سرعت از دست می‌دهد، از این رو نیاز است با اعمال روش‌هایی بتوان در حفظ کیفیت میوه آن گام برداشت. پلی‌آمین‌ها، غالباً در تمامی سلول‌های زنده وجود دارند و در فرایندهای بیولوژیکی بیشماری شرکت دارند. بدین منظور آزمایشی به صورت فاکتوریل در قالب طرح بلوک-های کامل تصادفی با سه غلظت پوتریسین (۰، ۱۰ و ۱۵ میلی مولار) در دو سطح زمان مختلف (۱۴ و ۲۸ روز قبل از برداشت) با سه تکرار جهت افزایش کیفیت میوه روی رقم هلوی انجیری انجام شد و پارامترهای کیفی میوه نظیر مواد جامد محلول کل (TSS)، اسیدیته (TA)، pH، فنل، فلاونوئید و آنتی‌اکسیدان کل عصاره میوه در حین برداشت مورد ارزیابی قرار گرفت. آنالیز داده‌ها نشان داد که بیشترین و کمترین اسیدیته قابل تیتراسیون به ترتیب در تیمارهای پوتریسین ۱۰ میلی مولار در زمان ۱۴ روز و پوتریسین ۱۵ میلی مولار در زمان ۱۴ روز می‌باشد. بیشترین درصد TSS در تیمار شاهد ۱۴ روز و کمترین درصد TSS در تیمار شاهد در ۲۸ روز مشاهده شد. بیشترین میزان pH در پوتریسین ۱۵ میلی مولار در زمان ۱۴ روز و کمترین اندازه pH در تیمار شاهد در ۲۸ روز بود. تغییرات مقدار آنتی‌اکسیدان و فنل، در تیمارها معنی دار نبود. بیشترین مقدار فلاونوئید در تیمار شاهد در زمان ۱۴ روز و کمترین مقدار در تیمار شاهد در زمان ۲۸ روز بدست آمد

کلمات کلیدی: پوتریسین، TSS، TA، pH، هلوی انجیری

مقدمه

از نقش‌های مهم پوتریسین می‌توان به اثرات عمده و اصلی این ترکیبات در افزایش قابل توجه در سفتی میوه و به تأخیر انداختن تغییر رنگ و حفظ کیفیت میوه اشاره کرد که از ویژگی و فاکتورهای اصلی پیری هستند و از لحاظ اقتصادی قابل توجه می‌باشد. بهترین زمان کاربرد این مواد زمانی است که سطوح این هورمون‌های گیاهی رو به کاهش است مانند زمان آغاز تغییر رنگ در میوه‌ها (سرانو و همکاران، ۲۰۰۴). بنا بر این استفاده از پوتریسین به عنوان یک پلی‌آمین می‌تواند اثر قابل توجهی بر برخی از خصوصیات میوه هلوی انجیری داشته باشد.

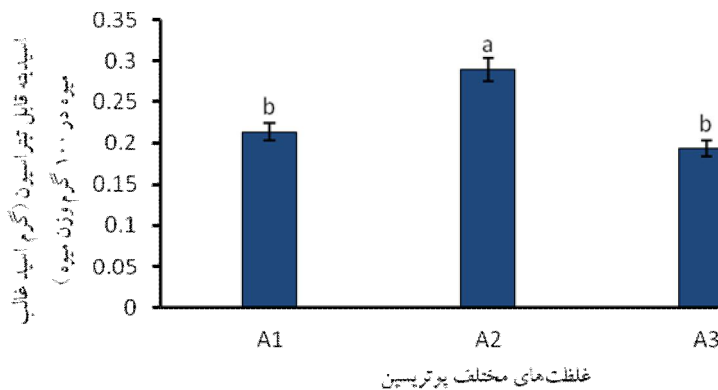
مواد و روش‌ها

آزمایش بصورت فاکتوریل در قالب طرح بلوک‌های کامل تصادفی روی هلوی انجیری به اجرا در آمد. محلول پاشی با پوتریسین ۱۴ روز (B2) و ۲۸ روز (B1) قبل از برداشت با غلظت‌های ۰، ۱۰ و ۱۵ میلی مولار در ۳ تکرار صورت گرفت. میوه‌ها در مرحله بلوغ تجاری برداشت و سپس ویژگی‌های کمی و کیفی میوه (TSS، TA، pH، آنتی‌اکسیدان، فنل و فلاونوئید) اندازه‌گیری شد و نتایج به دست آمده با استفاده از نرم افزار SAS مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفته و مقایسات میانگین از طریق آزمون چند دامنه ای دانکن صورت گرفت.

نتایج و بحث

مقدار اسیدیته قابل تیتراسیون

آنالیز داده‌ها نشان داد که اثر متقابل سه غلظت پوتریسین (۰، ۱۰ و ۱۵ میلی مولار) و دو زمان مختلف (۱۴ و ۲۸ روز) بر مقدار اسیدیته قابل تیتراسیون معنی دار نبود و تنها اثر ساده تیمار بر مقدار اسیدیته قابل تیتراسیون در سطح احتمال ۱ درصد معنی دار گردید (نمودار ۱). میانگین داده‌ها نشان داد که با افزایش غلظت پوتریسین تا مقدار ۱۰ میلی مولار مقدار اسیدیته قابل تیتراسیون نسبت به شاهد (صفر) افزایش یافت، در حالیکه با افزایش بیشتر پوتریسین تا ۱۵ میلی مولار مقدار اسیدیته قابل تیتراسیون تفاوت معنی داری نسبت به شاهد نشان نداد. غلظت‌های متعدد پوتریسین در یک هفته قبل و یا بعد از رسیدن تجاری میوه آلو رقم آنجلینو (*Prunus Salicina Lindl*) در مرحله رسیدن میوه باعث افزایش اسیدیته قابل تیتراسیون گردید در حالی که مواد جامد محلول، سطوح آسکوربیک اسید، کارتنوئید کل و آنتی اکسیدان کل نسبت به تیمار شاهد پایین بود (خان و همکاران، ۲۰۰۸).

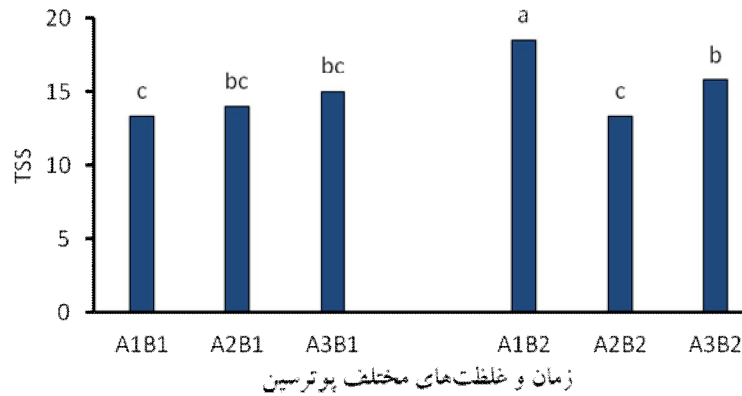
نمودار ۱: میانگین اثر غلظت‌های مختلف پوتریسین بر اسیدیته قابل تیتراسیون

A1: شاهد (صفر میلی مولار)، A2: ۱۰ میلی مولار پوتریسین و A3: ۱۵ میلی مولار پوتریسین

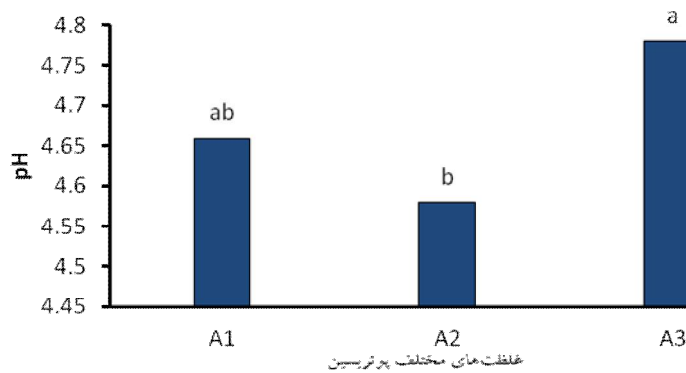
مواد جامد محلول (TSS)

آنالیز داده‌ها نشان داد که اثر متقابل کاربرد سه غلظت پوتریسین (۰، ۱۰ و ۱۵ میلی مولار) در دو سطح زمان (۱۴ و ۲۸ روز) قبل از برداشت بر درصد TSS در سطح احتمال ۱ درصد معنی دار گردید، بطوریکه با افزایش غلظت پوتریسین در زمان B1، درصد TSS نسبت به شاهد افزایش یافت، اما مقدار TSS در زمان B2 با افزایش غلظت پوتریسین نسبت به شاهد کاهش یافت بطوریکه در غلظت ۱۰ میلی مولار کمترین میانگین را داشت (۱۳/۳۶). بیشترین مقدار TSS (۱۸/۵۳) در تیمار شاهد در زمان B2 به دست آمد (نمودار ۲). در تحقیقی اثر پوتریسین بر ۴ رقم آلو مطالعه شد. میوه‌ها با پوتریسین تیمار شده و در دمای ۲۰ درجه انبار شدند. پوتریسین باعث کاهش مواد جامد قابل حل گردید (سرانو و همکاران، ۲۰۰۳).

pH آنالیز داده‌ها نشانگر معنی دار بودن تاثیر غلظت‌های مختلف پوتریسین بر pH در سطح احتمال ۵ درصد بود. بطوریکه با افزایش غلظت پوتریسین تا ۱۰ میلی مولار مقدار pH نسبت به شاهد ابتدا کاهش و سپس در مقدار ۱۵ میلی مولار افزایش یافت (نمودار ۳).

نمودار ۲: میانگین اثر متقابل غلظت‌های مختلف پوتریسین و زمان بر درصد مواد جامد محلول (TSS).
 A1: شاهد (صفر میلی مولار)، A2: ۱۰ میلی مولار پوتریسین و A3: ۱۵ میلی مولار پوتریسین
 B1: ۲۸ روز و B2: ۱۴ روز

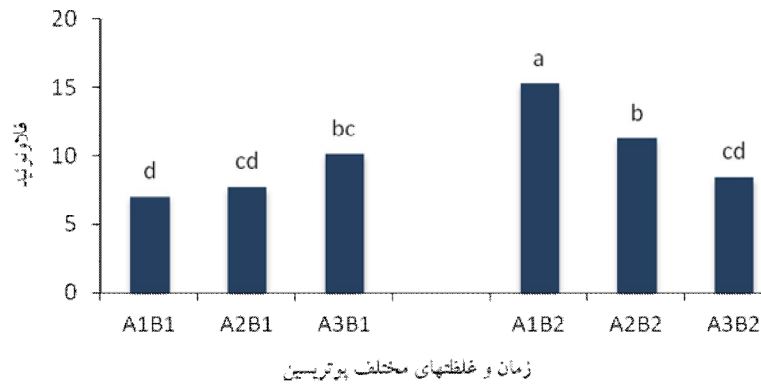
نمودار ۳: میانگین اثر غلظت‌های مختلف پوتریسین بر pH
 A1: شاهد (صفر میلی مولار)، A2: ۱۰ میلی مولار پوتریسین و A3: ۱۵ میلی مولار پوتریسین

آنتی‌اکسیدان و فنل

آنالیز داده‌های حاصل از بررسی اثر غلظت‌های مختلف پوتریسین در زمان‌های مختلف بر مقدار آنتی‌اکسیدان و فنل کل نشان داد که هیچکدام از غلظت‌ها و زمان‌های مورد استفاده، تأثیر معنی‌داری بر این خصوصیات نداشت.

فلاونوئید تام

بر اساس آنالیز داده‌ها اثر متقابل سه غلظت پوتریسین و دو سطح زمان بر مقدار فلاونوئید در سطح احتمال ۱ درصد معنی‌دار بود. بطوریکه در زمان B1 با افزایش غلظت پوتریسین مقدار فلاونوئید افزایش و در زمان B2 با افزایش پوتریسین مقدار فلاونوئید کاهش یافت. بیشترین مقدار فلاونوئید در تیمار A1B2 (تیمار شاهد در زمان ۱۴ روز) و کمترین مقدار در تیمار A1B1 (تیمار شاهد در زمان ۲۸ روز) بدست آمد (نمودار ۴).

نمودار ۴: میانگین اثر متقابل غلظت‌های مختلف پوترسین و زمان بر مقدار فلاونوئید
 A1: شاهد (صفر میلی مولار)، A2: ۱۰ میلی مولار پوترسین و A3: ۱۵ میلی مولار پوترسین
 B1: ۲۸ روز و B2: ۱۴ روز

منابع

- Khan, A., Singh, Z., and Abbasi, N. 2008. Pre-storage putrescine application suppresses ethylene biosynthesis and retards fruit softening during low temperature storage in 'Angelino' plum. *Postharvest Biology and Technology*. 46: 36-46.
- Serrano, M., Martinez-Romero, D., Guille'n, F., Valero, D. 2003. Effects of exogenous putrescine on improving shelf life of four plum cultivars. *Postharvest Biology and Technology*. 30: 259-271.
- Serrano, M., Martinez-Romero, D., Zuzunaga, M., Riquelme, F., and Valero, D. 2004. Calcium, polyamine and gibberellin treatments to improve postharvest fruit quality. *Postharvest Treatment and Technology*. 55-68.

Effect of application time and different concentration of putrescine on quality characteristic of peach fruit

H. payam^{1*}, J. Hajilou² and G. Dehghan³

1- Dept. of Horticultural Sciences, Tabriz University, Tabriz- Iran. 2- Dept. of Horticultural Sciences, Tabriz University, Tabriz- Iran. 3- Dept. of Biology, Tabriz University, Tabriz- Iran.

Abstract

Peach (*Prunus persica*) is one of the climacteric fruits which has high respiration and ethylene producing that causes to reduce its quality. That makes us to use some ways to keep fruit quality. Polyamines generally exist in all cells and cooperate in many biological activities. For this reason an experiment on factorial trial at completely randomized block design with three putrescine concentrations (0, 10 and 15 mM/L) in two times (14 and 28 days before harvest) with three replications at harvest time was carried out to increase peach fruit's quality and studies were on quality characteristic of fruit such as total soluble solids (TSS), total acidity (TA), pH, Phenol, Flavonoid and antioxidant. Data analysis showed that maximum and minimum content of titrable acidity were respectively in treatments of 10 mM/L putrescine in 14 days and 15 mM/L in 14 days. Highest TSS percentage observed in control in 14 days and lowest percentage observed in control in 28 days. Maximum pH value was in 15 mM/L putrescine in 14 days and minimum was in control in 28 days. Differences in contents of antioxidant and phenol were not significant. Maximum flavonoid content obtained in control in 14 days and minimum obtained in control in 28 days.